ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੱਸਵੀਂ

ਸੰਗੀਤ [redacted] ਵਾਦਨ

(ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ(MR))

ਸਮਾਂ ਲਿਖਤ:3 ਘੰਟੇ	ਲਿਖਤੀ: 60 ਅੰਕ
ਪ੍ਰਯੋਗੀ: 20 ਮਿੰਟ	ਪ੍ਰਯੋਗੀ:30 ਅੰਕ
(ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ)	ਸੀ.ਸੀ.ਈ.: 10 ਅੰਕ
	ਕੁੱਲ: 100 ਅੰਕ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ (ਲਿਖਤੀ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 31 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ।

ਭਾਗ - I ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 18 ਤੱਕ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਕਿਸਮ ਦੇ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਤੱਕ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ, ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ, ਠੀਕ/ਗਲਤ, ਬਹੁ-ਭਾਂਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

18×2=36 ਅੰਕ

ਭਾਗ - II ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19 ਤੋਂ 26 ਤੱਕ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ਜਿੰਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 4 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ।

4×3=12 ਅੰਕ

ਭਾਗ - III ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 27 ਤੋਂ 31 ਤੱਕ 4-4 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਪੰਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 5 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 3 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ। 10×2=20 ਅੰਕ

ਜਮਾਤ - X
ਸੰਗੀਤ - ਗਾਇਨ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ C.M.R. (1)

(1)

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਇਕ ਵਾਕ ਤੱਕ)

ਪ੍ਰ.1 ਸਪਤਕ ਕਿੰਨੇ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਸੱਤ

ਪ੍ਰ.2. ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉ - ਤਿੰਨ

ਪ੍ਰ 3. ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. 1. ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ 2. ਮੱਧ ਸਪਤਕ 3. ਤਾਰ ਸਪਤਕ

ਪ੍ਰ.4. ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉ. ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਨੀਵੀਂ।

ਪ੍ਰ. 5. ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਚਲ ਸੁਰ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?
ਉ. 5

ਪ੍ਰ. 6 ਅਚੱਲ ਸੁਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
ਉ - ਸ ਅਤੇ ਪ

ਪ੍ਰ 7 ਚਲ ਸੁਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
ਉ. ਰੇ ਗ ਮ ਧ ਨੀ।

ਪ੍ਰ 8. ਅਲੰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ - ਪਲਟਾ

ਪ੍ਰ.9. ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ - ਆਰੋਹ ਤੇ ਅਵਰੋਹ

ਪ੍ਰ.10. ਸ਼ਰੁਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
ਉ. 22

ਪ੍ਰ.11 ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. [illegible] ਸ਼ੈਲੀ

ਪ੍ਰ.12 ਠਾਹ ਲੈਅ ਵਿਚ ਇਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਇੱਕ

ਪ੍ਰ.13 ਦੁਗਣ ਦੀ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸੁਰ ਬੋਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਦੋ

ਪ੍ਰ.14 ਝਾਲਾ ਕਿਹੜੇ ਸਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਵੱਜਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਸਿਤਾਰ, ਸਰੋਦ

ਪ੍ਰ.15 ਝਾਲੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
ਉ. 1. ਉਲਟ ਝਾਲਾ 2. ਸੁਲਟ ਝਾਲਾ

ਪ੍ਰ.16 ਉਲਟ ਝਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਾਰ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
ਉ. 'ਰਾ' ਬੋਲ

ਪ੍ਰ.17 ਗੀਤ ਜਾਂ ਗਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਸਥਾਈ

ਪ੍ਰ.18 ਗਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਅੰਤਰਾ

ਪ੍ਰ.19 ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿੰਦੀ

ਪ੍ਰ.20 ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ

ਪ੍ਰ.21 ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਕਿਸ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉ. ਥਾਟ ਤੋਂ ।

ਪ੍ਰ.22 ਇੱਕ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
ਉ. ਸੱਤ

ਪ੍ਰ.23 ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਟ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਬਿਲਾਵਲ

ਪ੍ਰ.24 ਰੇ, ਧ ਕੋਮਲ ਸੁਰਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਟ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।

ਉ. ਭੈਰਵ

ਪ੍ਰ.25 ਗ, ਨੀ ਕੋਮਲ ਸੁਰਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਟ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?

ਉ. ਕਾਫੀ

ਪ੍ਰ.26 'ਮ' ਤੀਵਰ ਸੁਰਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਟ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।

ਉ. ਕਲਿਆਣ

ਪ੍ਰ.27 ਭੈਰਵੀ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?

ਉ. ਰੇ, ਗ, ਧ, ਨੀ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ

ਪ੍ਰ.28 ਕਿਸੇ ਦੋ ਥਾਟਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?

ਉ. ਕਾਫੀ, ਤੋੜੀ।

ਪ੍ਰ.29 ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਥਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਗ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ?

ਉ. 10 ਥਾਟਾਂ ਵਿੱਚ।

ਪ੍ਰ.30 ਦੁਗਣ ਦੇ ਬੋਲ ਕਿਸ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਵੱਜਦੇ ਹਨ?

ਉ. ਦੁਗਣ ਲੈਅ ਵਿੱਚ।

ਪ੍ਰ.31 ਤੋੜੇ ਕਦੋਂ ਵਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

ਉ. ਗਤ ਦਾ ਸਥਾਈ ਤੇ ਅੰਤਰਾ ਵਜਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਪ੍ਰ.32 ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?

ਉ. 13ਵੀਂ - 14ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਵਿੱਚ।

ਪ੍ਰ.33 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰਕ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?

ਉ. ਖੁਸਰੋ ਆ।

ਪ੍ਰ.34 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

ਉ. ਤੂੰਬਾ, ਤਬਲੀ, ਤਾਂਤ, ਪਰਦੇ।

ਪ੍ਰ.35 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਕੰਬਣ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਉ. ਤਾਂਤ

ਪ੍ਰ.36 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਤਾਰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਬੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

ਉ. ਲੰਗੋਟ ਨਾਲ।

ਪ੍ਰ.37 ਸਿਤਾਰ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ- ਖੂੰਟੀਆਂ ਨਾਲ।

ਪ੍ਰ.38 ਤਾਰਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਅਟਕ ਕੇ ਖੂੰਟੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉ- ਅੱਟੀ ਤੋਂ।

ਪ੍ਰ.39 ਸਿਤਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਦਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਬਾਜ, ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਬਾਜ।

ਪ੍ਰ.40 ਤੂੰਬਾ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ?
ਉ- ਜੰਗਲੀ ਕੱਦੂ ਤੋਂ।

ਪ੍ਰ.41 ਤੂੰਬੇ ਤੇ ਡਾਂਡ ਦੇ ਜੋੜ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ- ਗੁਲੂ

ਪ੍ਰ.42 ਸਿਤਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਸੱਤ।

ਪ੍ਰ.43 ਸਿਤਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ- ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਨਾਲ।

ਪ੍ਰ.44 ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ ਕਿਸ ਸਵਰ ਤੇ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ- ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ 'ਮ' ਤੇ।

ਪ੍ਰ.45 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਤੇ ਤੀਸਰੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ- ਜੋੜੀ ਦੇ ਤਾਰ

ਪ੍ਰ.46 ਤਰਬ ਦੇ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ?
ਉ- 9-13 ਤੱਕ

ਪ੍ਰ.47 ਪਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ- ਡਾਂਡ ਤੇ।

ਪ੍ਰ.48 ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਰਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ- ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੇਖਾ।

ਪ੍ਰ.49. ਤੀਵਰ ਸਵਰ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਰੇਖਾ

ਪ੍ਰ.50. ਮੀਂਡ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਉਲਟਾ ਅਰਧ ਚੱਕਰ।

ਪ੍ਰ.51. ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਾਲੀ ਲਈ ਕੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ- 1, 2, 3, 4 ਆਦਿ।

ਪ੍ਰ.52 ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਸਮ

ਪ੍ਰ.53. ਸਮ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
ਉ. X (ਕਰਾਸ)

ਪ੍ਰ.54 ਖਾਲੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
ਉ. O (ਜ਼ੀਰੋ)

ਪ੍ਰ.55 ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਵਜਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਗ ਤਾਲਬੱਧ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ- ਗਤ

ਪ੍ਰ.56. ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ?
ਉ. ਮਸੀਤ ਖਾਂ ਨੇ।

ਪ੍ਰ.57 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਲੈਅ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਵਿਲੰਬਿਤ

ਪ੍ਰ.58 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
ਉ- 12 ਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ

ਪ੍ਰ.59. ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ?
ਉ. ਮੁਹੰਮਦ ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ਨੇ।

ਪ੍ਰ.60 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਲੈਅ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਦਰੁੱਤ ਲੈਅ

ਪ੍ਰ.61. ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ- ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ

ਪ੍ਰ.62 ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ?
ਉ. ਲਖਨਊ ਦੇ।

ਪ੍ਰ.63 ਅਮੀਰਖ਼ਾਨੀ ਗਤ ਦੇ ਬੋਲ ਦੱਸੋ?

ਉ - ਦਿਰ ਦਾ ਦਿਰ ਦਾ ਰਾ ਦਾ ਦਾ ਰਾ

ਪ੍ਰ.64 ਸਾਟ ਨੂੰ ਕਿਸਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉ - ਰਾਗ ਦਾ

ਪ੍ਰ.65 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?

ਉ - 5

ਪ੍ਰ.66 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?

ਉ - 7

ਪ੍ਰ.67 ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

ਉ - ਸੰਪੂਰਨ, ਸ਼ਾੜਵ, ਔੜਵ

ਪ੍ਰ.68 ਰਾਗ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਵਰ ਦੱਸੋ?

ਉ - ਸ਼ੜਜ

ਪ੍ਰ.69 ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਸਵਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ?

ਉ - ਮ ਅਤੇ ਪ

ਪ੍ਰ.70 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

ਉ - ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਚਿਮਟਾ, ਢੱਡ ਆਦਿ।

ਪ੍ਰ.71 ਢੋਲ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਹੜੇ ਨ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉ - ਭੰਗੜਾ, ਲੁੱਡੀ ਨਾਲ

ਪ੍ਰ.72 ਵਾਰ ਗਾਇਨ ~~ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ~~ ਨਾਲ ਕਿਹੜੇ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉ - ਸਾਰੰਗੀ ਤੇ ਢੱਡ

ਪ੍ਰ.73 ਦੋ ਸਾਰੰਗੀ ਵਾਦਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

ਉ - ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰ.74 ਨਗਾੜਾ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਹੈ?

ਉ - ਅਵਨੱਧ

ਪ੍ਰ.75 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?

ਉ - 14 ਅਕਤੂਬਰ 1931 ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ।

ਪ੍ਰ.76 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਜੀਤੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬੈਨਰਜੀ।
ਪ੍ਰ.77 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਦੋਂ ਹੋਈ?
ਉ- 14 ਜਨਵਰੀ 1896 ਨੂੰ।
ਪ੍ਰ.78 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਉ. ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਾਂ
ਪ੍ਰ.79 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦਾ ਥਾਟ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਕਲਿਆਣ
ਪ੍ਰ.80 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ
ਪ੍ਰ.81 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਔਡਵ- ਔਡਵ
ਪ੍ਰ.82 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦਾ ਆਰੋਹ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਸ ਰੇ ਗ ਪ ਧ ਸਂ
ਪ੍ਰ.83 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸਵਰ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਗ-ਧ
ਪ੍ਰ.84. ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦੇ ਵਰਜਿਤ ਸਵਰ ਦੱਸੋ?
ਉ ਮਂ ਤੇ ਨੀ
ਪ੍ਰ.85 ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਖਮਾਜ
ਪ੍ਰ.86 ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਸ਼ਾਡਵ-ਸੰਪੂਰਨ
ਪ੍ਰ.87 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਗ -ਨੀ
ਪ੍ਰ.88 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਸਮਾ ਦੱਸੋ?
ਉ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ
ਪ੍ਰ.89 12 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਤਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਇੱਕ ਤਾਲ

ਪ੍ਰ.90 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. 2-2 ਮਾਤਰਾ ਦੇ 6 ਵਿਭਾਗ

ਪ੍ਰ.91 ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉ. 4 ਤਾਲੀਆਂ।

ਪ੍ਰ.92 ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉ. ਤੀਜੀ ਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ

ਪ੍ਰ.93 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਤਿਰਕਿਟ

ਪ੍ਰ.94 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉ. 7

ਪ੍ਰ.95 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉ. ਪਹਿਲੀ

ਪ੍ਰ.96 ਕਿਸ ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਤਾਲੀ ਤੇ ਖਾਲੀ ਦੋਨੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਰੂਪਕ

ਪ੍ਰ.97 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. 3-2-2 ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਭਾਗ

ਪ੍ਰ.98 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਧਿੰ

ਪ੍ਰ.99 ਚੌਤਾਲ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉ. 12

ਪ੍ਰ.100 ਚੌਤਾਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. 2-2 ਮਾਤਰਾ ਦੇ 6 ਵਿਭਾਗ

ਪ੍ਰ.101 ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਾਲੀ ਕਿੱਥੇ-2 ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉ. ਪਹਿਲੀ, ਪੰਜਵੀਂ, ਨੌਵੀਂ ਤੇ ਗਿਆਰਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ

ਪ੍ਰ.102 ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉ. ਤੀਜੀ ਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ

103— ਪ੍ਰ. ਚਾਰ ਤਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
ਉ. ਗੰਭੀਰ

ਪ੍ਰ.104 ਪਖਾਵਜ ਤੇ ਵੱਜਣ ਵਾਲੇ ਤਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ?
ਉ. ਚਾਰ ਤਾਲ

ਪ੍ਰ.105 ਚਾਰਤਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
ਉ. ਧਰੁਪਦ ਅੰਗ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨਾਲ

ਪ੍ਰ.106 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ?
ਉ. ਸ੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ

ਪ੍ਰ.107 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
ਉ. 52 ਸੈਕਿੰਡ ਵਿੱਚ

ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

108 ਸੱਤ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸਪਤਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

109 ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

110 ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਨੀਵੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,

111. ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,

112 ਜੋ ਸੁਰ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

1.13 ਜੋ ਸੁਰ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਜਾਂ ਨੀਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਲ ਸੁਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

1.14 ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਜਾਉਣਾ।

1.15 ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1.16. ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ਵੱਧਦਾ ਹੈ,

1.17 ਸੰਗੀਤ ਉਪਯੋਗੀ ਆਵਾਜ਼ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਪਹਿਚਾਣੀ ਜਾਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਰੁਤੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

118 ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 22 ਸ਼ਰੁਤੀਆਂ ਹਨ।

119. ਨਾਦ ਨੂੰ ਧਮਾਧਰ ਦੀ ਲੈਅ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

200. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਟੇਢਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਕਰ ਸੁਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ,

201 ਗੀਤ ਜਾਂ ਗਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

202 ਗੀਤ ਜਾਂ ਗਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਅੰਤਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

20.3 ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਥਾਟ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

20.4 ਪੰ. ਵਿਅੰਕਟਮੁਖੀ ਨੇ 72 ਥਾਟਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ,

20.5 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ,

206 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸੁਰ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

207 ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਨੇ ਰਾਗ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ 10 ਥਾਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ।

208 ਰੇ, ਧ ਕੋਮਲ ਸੁਰਾਂ ਵਾਲਾ ਥਾਟ ਭੈਰਵ ਥਾਟ ਹੈ।

209 ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

210 ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਖੁਸਰੋ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ।

211 ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤਾਰ ਸਨ।

212 ਸਿਤਾਰ ਨੂੰ ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

213 ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਤਰਜਨੀ ਉਂਗਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ।

214 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਲੰਬੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਡਾਂਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

215 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

216 ਜੋੜੀ ਦੇ ਤਾਰ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸ਼ੜਜ ਤੇ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

217 ਚਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਪਪੀਹੇ ਦਾ ਤਾਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

218 ਤੂੰਬੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਾਰਾਂ ਜਿਸ ਕਿੱਲ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਲੰਗੋਟ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

219 ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਤਖੰਡੇ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਹੈ।

220 ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਪੱਧਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

221 ਕੋਮਲ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲਾਈਨ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

222 ਸੱਤ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ ਮੱਧਿਅਮ ਸੁਰ ਹੀ ਤੀਵਰ ਹੈ।

223 ਤੀਵਰ ਸੁਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸੁਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਰੇਖਾ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

224 ਮੀਂਡ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਉਲਟਾ ਅਰਧ ਚੰਦਰ ਹੈ।

225 ਸਮ ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

226 ਤਾਲ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਸਮ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ X ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

227 ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਦੇ ਲਈ 0 ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

228 ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਕ੍ਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ।

229 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਆਲਾਪ ਵਜਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਤ ਵਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

230. ਸਿਤਾਰ ਸਾਜ਼ ਤੇ ਗਤ, ਤਾਲਬੱਧ ਵਜਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਗਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

231. ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮਸੀਤ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ।

232. ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਲੈਅ ਵਿਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

233. ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਰੰਭ 12ਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

234. ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮੁਹੰਮਦ ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ।

235. ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ਼ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

236. ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

237. ਇੱਕ ਵਾਦਕ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

238. ਸੁਰਾਂ ਤੇ ਵਰਣਾਂ ਨਾਲ ਸਜੀ ਹੋਈ ਧੁਨੀ ਨੂੰ ਰਾਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

239. ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 5 ਸੁਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

240. ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 7 ਸੁਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

241. ਥਾਟ ਤੋਂ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

242. ਸ਼ੜਜ ਸੁਰ ਨੂੰ ਰਾਗ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੁਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

243. ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਆਰੋਹ ਤੇ ਅਵਰੋਹ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

244. ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਆਰੋਹ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਵਰੋਹ ਨਹੀਂ।

245. ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਜਾਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

246. ਥਾਟ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

247. ਥਾਟ ਅਤੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

248. ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਕ੍ਰਮਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

249. ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

250. ਸਿਤਾਰ, ਵੀਣਾ, ਸਾਰੰਗੀ ਤੰਤ੍ਰੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

251. ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਤਬਲਾ ਅਵਨੱਧ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

252 ਖੜਤਾਲ, ਚਿਮਟਾ, ਮੰਜੀਰਾ ਘਣ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

253 ਬੰਸਰੀ, ਅਲਗੋਜ਼ੇ, ਸ਼ਹਿਨਾਈ, ਸੁਸ਼ਿਰ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

254 ਢੋਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੋਕਸਾਜ਼ ਹੈ।

255 ਢੋਲ ਨੂੰ ਡੱਗੇ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

256 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੋਲਕੀ ਦਾ ਆਮ ਪ੍ਰਚਲਨ ਹੈ।

257 ਸਾਰੰਗੀ ਤੰਤੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਹੈ।

258 ਸਾਰੰਗੀ ਨੂੰ ਗਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

259 ਵਾਰ ਗਾਇਨ ਵਿੱਚ ਢੱਡ ਤੇ ਸਾਰੰਗੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

260. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਗਾਰਾ ਸਾਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

261. ਬੰਸਰੀ ਬਾਂਸ ਜਾਂ ਧਾਤੂ ਦੀ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,

262. ਚਿਮਟੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 4 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,

263. ਕਾਟੋ ਸਾਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਭੰਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

264 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਸਿਤਾਰ ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਂਦੇ ਸਨ।

265 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਅਕਤੂਬਰ 1931 ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।

266 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ 14 ਜਨਵਰੀ 1896 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।

267 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ।

268 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦੀ ਜਾਤੀ ਔਡਵ- ਔਡਵ ਹੈ,

269 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ,

270 ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਦਾ ਥਾਟ ਖਮਾਜ ਹੈ।

271 ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਆਪਣੇ ਥਾਟ ਦਾ ਆਸ਼੍ਰਯ ਰਾਗ ਹੈ।

275. ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੀ ਜਾਤੀ <u>ਸ਼ਾੜਵ- ਸੰਪੂਰਨ</u> ਹੈ।

276. ਰਾਗ ਖਮਾਜ <u>ਦਿਨ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ</u> ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

277. ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ <u>ਰਿਸ਼ਭ</u> ਸਵਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ।

278. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਥਾਟ <u>ਭੈਰਵ</u> ਹੈ।

279. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਵਿੱਚ ਰੇ ਅਤੇ ਧ ਸਵਰ <u>ਕੋਮਲ</u> ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

280. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ <u>ਪ੍ਰਾਂਤਕਾਲੀਨ</u> ਹੈ।

281. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦੀ ਜਾਤੀ <u>ਸੰਪੂਰਨ - ਸੰਪੂਰਨ</u> ਹੈ।

282. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਸਮਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿਕ ਰਾਗ <u>ਰਾਮਕਲੀ</u> ਹੈ।

283. ਇੱਕ ਤਾਲ <u>12</u> ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦਾ ਤਾਲ ਹੈ।

284. ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ <u>6</u> ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

285. ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਤੀਜੀ ਤੇ <u>ਸੱਤਵੀਂ</u> ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

286. ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ <u>ਚਾਰ</u> ਤਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

287. ਰੂਪਕ ਤਾਲ <u>ਸੱਤ</u> ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦਾ ਤਾਲ ਹੈ।

288. ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੇ <u>3-2-2</u> ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

289. ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ <u>ਖਾਲੀ</u> ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

290. ਚਾਰ ਤਾਲ ਵਿੱਚ 2-2 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ <u>6</u> ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

291. ਚਾਰਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ, ਪੰਜਵੀਂ, ਨੌਵੀਂ ਤੇ <u>ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ</u> ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਤਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

292. ਚਾਰ ਤਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ <u>ਗੰਭੀਰ</u> ਹੈ।

ਸਹੀ / ਗਲਤ

293. ਸੱਤ ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸਪਤਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (✓)

294. ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਕੁੱਲ 10 ਸਵਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (x)

295. ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (✓)

296. ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਧਾਰਨ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (x)

297. ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿੰਦੀ ਹੈ। (✓)

298 ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਧਾਰਨ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (✓)

299 ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (x)

300 'ਸ' ਅਤੇ 'ਪ' ਅਚਲ ਸਵਰ ਹਨ (✓)

301 ਚਲ ਸਵਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਜਾਂ ਨੀਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (✓)

302 ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਵਰ ਗਿਆਨ ਤੇ ਲੈਅ ਗਿਆਨ ਵਧਦਾ ਹੈ। (✓)

303 ਰੇ, ਗ, ਮ, ਧ, ਨੀ ਚਲ ਸਵਰ ਹਨ। (✓)

304 ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੁਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 21 ਹੈ। (x)

305 ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਰੁਤੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (x)

306 ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਲੈਅ ਨੂੰ ਠਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (✓)

307 ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਰ ਬੋਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੁਗਣ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (x)

308 ਵਕਰ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਿੱਧੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕਰਕੇ ਟੇਢਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (✓)

309 ਝਾਲਾ ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਦਰੁੱਤ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਵਜਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। (✓)

310 ਗਤ ਜਾਂ ਗੀਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (x)

311. ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਰਾਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (✓)

312 ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਨੇ 72 ਥਾਟਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ। (x)

313 ਥਾਟ ਨੂੰ ਮੇਲ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (✓)

314 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੱਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। (x)

315 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਵਰ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। (✓)

316. ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਵਰ ਸ਼ੁੱਧ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (x)

317 ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਰੇ, ਧ ਸਵਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਮ ਤੀਵਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।(✓)

318 ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਉ. ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। (x)

319 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਵਜਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਲੰਬਿਤ ਲੈਅ ਦੀ ਗਤ ਹੈ।(✓)

320. ਤੋੜੇ ਨੂੰ ਰਾਗ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (✓)

321 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਰੰਭ 10ਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (x)

322 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਉ. ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। (x)

323 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਲੰਬੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਤੂੰਬਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (x)

324 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। (✓)

325 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ਼ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (✓)

326 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਲੈਅ ਵਿਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (x)

327 ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 10-15 ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (x)

328 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਤਾਰ ਖੂੰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। (✓)

329 ਸਿਤਾਰ ਦੇ 6ਵੇਂ ਤੇ 7ਵੇਂ ਤਾਰ ਨੂੰ ਚਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (✓)

330 ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ ਮੱਧ 'ਸ' ਤੇ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (x)

331. ਤਰਬ ਦੇ ਤਾਰ ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। (✓)

332 ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਪੱਧਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਨ
ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਨੇ ਕੀਤਾ। (✓)

333. ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜੀ ਰੇਖਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (x)

334 ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਛੋਟੀ ਰੇਖਾ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (✓)

335. ਮੀਂਡ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਉਲਟਾ ਅਰਧ ਚੰਦਰ ਹੈ। (✓)

336 ਅਟਕਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਵਰ ਨੂੰ ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (✓)

337 ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ x ਹੈ। (x)

338 ਸਮ ਤਾਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (x)

339 ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੱਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (✓)

340 ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਣ, ਰਾਗ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ
ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (x)

341 ਵਾਦਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਜ਼ ਖੁਦ ਠੀਕ ਕਰਕੇ ਹੀ ਵਜਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (✓)

342 ਵਾਦਕ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (×)

343 ਇਕ ਚੰਗਾ ਵਾਦਕ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਜਾਉਂਦਾ ਹੈ। (✓)

344 ਇਕ ਚੰਗਾ ਵਾਦਕ ਬਣਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। (×)

345 ਸੁਰਾਂ ਤੇ ਵਰਣਾਂ ਨਾਲ ਸਜੀ ਧੁਨੀ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰੇ,
ਉਸਨੂੰ ਰਾਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (✓)

346 ਥਾਟ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਜਾਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (×)

347 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। (×)

348 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕਦੇ-ਕ 'ਸ' ਸਵਰ ਵਰਜਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (×)

349 ਕਿਸੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ 'ਮ' ਅਤੇ 'ਪ' ਸਵਰ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। (✓)

350 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰੰਜਕਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। (✓)

351 ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਚਿਮਟਾ ਤੇ ਢੱਡ ਲੋਕ ਸਾਜ਼ ਹਨ। (✓)

352 ਢੋਲ ਅਖਾੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (✓)

353 ਢੋਲਕੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਚਮੜੇ ਦੀ ਖੱਲ ਮੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (✓)

354 ਸਾਰੰਗੀ ਵਿੱਚ 6 ਤਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (×)

355 ਨਗਾਰਾ ਤੱਤ ਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਹੈ। (×)

356 ਚਿਮਟੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 4 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (✓)

357 ਤੂੰਬਾ ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਸੱਥ ਤੇ ਗਾਏ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। (✓)

358 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਰੋਦ ਵਾਦਕ ਸਨ। (×)

359 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। (×)

360 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਜਤੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬੈਨਰਜੀ ਸੀ। (✓)

361 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ 14 ਜਨਵਰੀ 1896 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। (✓)

362 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। (×)

363 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦੀ ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਔੜਵ ਹੈ। (✓)

364 ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮ, ਨੀ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
365 ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੇ ਵਾਦੀ - ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗ - ਧ ਹਨ।
366 ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। (✓)
367 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਥਾਟ ਖਮਾਜ ਹੈ। (✓)
368 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ - ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। (x)
369 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੇ ਵਾਦੀ - ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗ - ਨੀ ਹਨ। (✓)
370 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। (✓)
371 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਥਾਟ ਭੈਰਵੀ ਹੈ। (x)
372 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲੀਨ ਰਾਗ ਹੈ। (✓)
373 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। (✓)
374 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਵਿੱਚ ਰੇ, ਧ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। (✓)
375 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦੀ ਜਾਤੀ ਔਡਵ - ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। (x)
376 ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ 12 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (✓)
377 ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (x)
378 ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (✓)
379 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (x)
380 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਨੌਂਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ 'ਧਾਗੇ' ਬੋਲ ਵੱਜਦਾ ਹੈ। (✓)
381 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (✓)
382 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀਆਂ 6 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (x)
383 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੇ 3 ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
384 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ 'ਧਿੰ' ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
385 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਤਬਲੇ ਦਾ ਤਾਲ ਹੈ। (✓)
386 ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ 10 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (x)
387 ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ 4 ਤਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (✓)
388 ਚੌਤਾਲ ਪਖਾਵਜ ਦਾ ਤਾਲ ਹੈ।

389. ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ 4 ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (x)

390. ਚੌਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ, ਪੰਜਵੀਂ, ਨੌਵੀਂ ਤੇ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਤਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (✓)

391. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 52 ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ। (✓)

392. ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਵਿੱਚ ਚੌਗੁਣ ਦੇ ਤੋੜੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ। (✓)

393. ਪਰਦੇ ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹਨ। (x)

394. ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। (✓)

395. 'ਕ੍ਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪੰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਪਲੁਸਕਰ ~~[illegible]~~ ਨੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤਾ। (x)

396. ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਾਦਕ ਬਣਨ ਲਈ ਲੈਅ ਤੇ ਰਾਗ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। (x)

397. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਵਿੱਚ 'ਸ' ਸਵਰ ਵਰਜਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (x)

(10)

...ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (1)

398. ਪ੍ਰ.1 ਸੱਤ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਸਪਤਕ ☑ ਸ਼ਰੁਤੀ ☐ ਅਲੰਕਾਰ ☐

399 ਪ੍ਰ.2 ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉ. 2 ☐ 3 ☑ 4 ☐

400. ਪ੍ਰ.3 ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੀ ਹੈ?
ਉ. ਸੁਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਰੇਖਾ ☐ ਸੁਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ ☐ ਸੁਰ ਦੇ ਨੀਚੇ ਬਿੰਦੀ ☑

401 ਪ੍ਰ.4 ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੀ ਹੈ?
ਉ. ਸੁਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੇਖਾ ☐ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ☑ ਸੁਰ ਦੇ ਨੀਚੇ ਬਿੰਦੀ ☐

402 ਪ੍ਰ.5 ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੀ ਹੈ?
ਉ. ਸੁਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ ☑ ਸੁਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਰੇਖਾ ☐ ਸੁਰ ਦੇ ਨੀਚੇ ਬਿੰਦੀ ☐

403 ਪ੍ਰ.6 'ਸਾਂ ਰੇਂ ਗਾਂ' ਕਿਹੜੇ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰ ਹਨ?
ਉ. ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ☐ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ☐ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ☑

404 ਪ੍ਰ.7 ਸਪਤਕ ਦੇ ਅਚਲ ਸੁਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
ਉ. ਸ ਤੇ ਪ ☑ ਰੇ ਤੇ ਮ ☐ ਗ ਤੇ ਧ ☐

405 ਪ੍ਰ.8 ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਚਲ ਸੁਰ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?
ਉ. 3 ☐ 4 ☐ 5 ☑

406 ਪ੍ਰ.9 ਅਲੰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਸੁਰ ☐ ਪਲਟਾ ☑ ਸਪਤਕ ☐

407 ਪ੍ਰ.10 ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਥਾਟ ਤੇ ਰਾਗ ☐ ਨਾਦ ਤੇ ਸ਼ਰੁਤੀ ☐ ਆਰੋਹ ਤੇ ਅਵਰੋਹ ☑

408 ਪ੍ਰ.11 ਸ਼ਰੁਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
ਉ. ਬੇਸੁਰੀ ਆਵਾਜ਼ ☐ ਸੰਗੀਤਮਈ ਸੂਖਮ ਆਵਾਜ਼ ☑ ਸੁਰ ☐

409. ਸ਼ਰੁਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
20 ☐ 21 ☐ 22 ☑

ਪ੍ਰ.10 ਲੈ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
ਉ. ਦੁਗਣ ਲੈਅ ☐ ਬਰਾਬਰ ਲੈਅ ☑ ਚੌਗਣ ਲੈਅ ☐

ਪ੍ਰ.11 ਦੁਗਣ ਵਿੱਚ 1 ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
ਉ. 2 ☑ 3. ☐ 4. ☐

ਪ੍ਰ.12 ਝਾਲਾ ਕਿਸ ਸਾਜ਼ ਤੇ ਵੱਜਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ☐ ਸਾਰੰਗੀ ☐ ਸਿਤਾਰ ☑

ਪ੍ਰ.13. ਝਾਲੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਉਲਟ ਝਾਲਾ ਤੇ ਸੁਲਟ ਝਾਲਾ ☑ ਉੱਚਾ ਤੇ ਨੀਵਾਂ ਝਾਲਾ ☐ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਝਾਲਾ ☐

ਪ੍ਰ.14. ਗਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਸਥਾਈ ☑ ਅੰਤਰਾ ☐ ਆਭੋਗ ☐

ਪ੍ਰ.15. ਗਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਸਥਾਈ ☐ ਅੰਤਰਾ ☑ ਸੰਚਾਰੀ ☐

ਪ੍ਰ.16. ਥਾਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਮੇਲ ☑ ਰਾਗ ☐ ਜਾਤੀ ☐

ਪ੍ਰ.17. ਥਾਟ ਤੋਂ ਕਿਸਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉ. ਨਾਦ ☐ ਸਪਤਕ ☐ ਰਾਗ ☑

ਪ੍ਰ.18. 10 ਥਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ?
ਉ. ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ☑ ਪੰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਪਲੁਸਕਰ ☐ ਪੰ. ਵਿਅੰਕਟਮੁਖੀ ☐

ਪ੍ਰ.19 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
ਉ. 5 ☐ 6 ☐ 7 ☑

ਪ੍ਰ.20. ਇੱਕ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਥਾਟਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉ. 36 ☐ 50 ☐ 72 ☑

ਪ੍ਰ.21. ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸੁਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਸਾਰੇ ਸ਼ੁੱਧ ☑ ਗ, ਨੀ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ☐ ਰੇ, ਧ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ☐

ਪ੍ਰ. 22 ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸਵਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?

ੳ. ਸਾਰੇ ਸ਼ੁੱਧ ☐ ਕੋਮਲ ਨੀ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ☐ ਗ, ਨੀ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ☑

ਪ੍ਰ. 23 ਰੇ, ਧ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲਾ ਥਾਟ ਦੱਸੋ?

ੳ. ਭੈਰਵ ☑ ਕਾਫੀ ☐ ਕਲਿਆਣ ☐

ਪ੍ਰ. 24 ਰੇ, ਗ, ਧ, ਨੀ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲਾ ਥਾਟ ਦੱਸੋ?

ੳ. ਭੈਰਵ ☐ ਭੈਰਵੀ ☑ ਆਸਾਵਰੀ ☐

ਪ੍ਰ. 25 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰਕ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

ੳ. ਖੁਸਰੋ ਖਾਂ ☑ ਅਮੀਰ ਖੁਸਰੋ ☐ ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ ☐

ਪ੍ਰ. 26 ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?

ੳ. 10ਵੀਂ-11ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ☐ 13ਵੀਂ-14ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ☑ 9-10 ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ☐

ਪ੍ਰ. 27 ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ?

ੳ. 4 ☐ 3 ☑ 5 ☐

ਪ੍ਰ. 28. ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਅੱਧ ਗੋਲਾਕਾਰ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

ੳ. ਤੂੰਬਾ ☑ ਤਬਲੀ ☐ ਤਾਰ ☐

ਪ੍ਰ. 29. ਤਬਲੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਰੱਖੀ ਚੌਕੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ੳ. ਘੁੜਚ ☑ ਗੁਲੂ ☐ ਅਟੀ ☐

ਪ੍ਰ. 30. ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਲੰਬਾ ਭਾਗ, ਜਿਸਤੇ ਪਰਦੇ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ੳ. ਘੁੜਚ ☐ ਡਾਂਡ ☑ ਕ੍ਰੀਗੇਟ ☐

ਪ੍ਰ. 31. ਸਿਤਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ੳ. ਗਜ ☐ ਮਿਜ਼ਰਾਬ ☑ ਜਵਾ ☐

ਪ੍ਰ. 32. ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਖੂੰਟੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ?

ੳ. 5 ☐ 6 ☐ 7 ☑

ਪ੍ਰ. 33. ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ?

ੳ. 14-15 ☐ 10-12 ☐ 18-20 ☑

ਪ੍ਰ. 434 ਖਰਜ ਦਾ ਤਾਰ ਕਿਸ ਸੁਰ ਤੇ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਮੰਦਰ ਸ ☐ ਮੰਦਰ ਮ ☑ ਮੰਦਰ ਪ ☐

ਪ੍ਰ. 435 ਦੂਜੇ ਤੇ ਤੀਜੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਜੋੜੀ ਦੇ ਤਾਰ ☑ ਚਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਾਰ ☐ ਪੰਚਮ ਦੇ ਤਾਰ ☐

ਪ੍ਰ. 436 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਖਰਜ ਦਾ ਤਾਰ ☐ ਲਰਜ਼ ਦਾ ਤਾਰ ☑ ਚਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤਾਰ ☐

ਪ੍ਰ. 437 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਤਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਪੰਚਮ ਦਾ ਤਾਰ ☐ ਚਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤਾਰ ☑ ਖਰਜ ਦਾ ਤਾਰ ☐

ਪ੍ਰ. 438 ਛੋਟੀ ਚਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤਾਰ ਕਿਸ ਸੁਰ ਤੇ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਮੱਧ ਸ ☐ ਮੰਦ੍ਰ ਸ ☐ ਤਾਰ ਸੰ ☑

ਪ੍ਰ. 439 ਤਰਬ ਦੇ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ?
ਉ. 9-13 ☑ 8-10 ☐ 5-7 ☐

ਪ੍ਰ. 440 ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਪੱਧਤੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ?
ਉ. ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ☑ ਪੰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ☐ ਸਟਾਫ਼ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ☐

ਪ੍ਰ. 441 ਕੋਮਲ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਸੁਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੇਖਾ ☑ ਸੁਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ ☐ ਸੁਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਰੇਖਾ ☐

ਪ੍ਰ. 442 ਤੀਵਰ ਸੁਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
ਉ. ਗ ☐ ਮ ☑ ਧ ☐

ਪ੍ਰ. 443 ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਕੋਈ ਨਹੀਂ ☑ ਸੁਰ ਦੇ ਨੀਚੇ ਰੇਖਾ ☐ ਸੁਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ ☐

ਪ੍ਰ. 444 ਉਲਟਾ ਆਧਾ ਚੰਦਰ ਕਿਸਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ?
ਉ. ਕਣ ☐ ਮੀਂਡ ☑ ਸਪਤਕ ☐

ਪ੍ਰ. 445 ਬਰੈਕਟ ਵਿਚ ਬੰਦ ਸੁਰ (ਮ) ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ?
ਉ. ਮੁਰਕੀ ☐ ਖਟਕਾ ☑ ਮੀਂਡ ☐

ਪ੍ਰ. 446 ਸੁਰ ਦੇ ਠਹਿਰਾਵ ਲਈ ਕਿਸ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
ਉ. ਅਵਗ੍ਰਹਿ ☐ ਡੈਸ਼ ☑ ਅਰਧ ਵਿਰਾਮ ☐

ਪ੍ਰ.447 ਕਰਾਸ (x) ਕਿਹੜਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ?
ਉ. ਸਮ ☑ ਤਾਲੀ ☐ ਖਾਲੀ ☐

ਪ੍ਰ.448 ਖਾਲੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ?
ਉ. X ☐ 0 ☑ ⌒ ☐

ਪ੍ਰ.449 ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਵੱਜਣ ਵਾਲੀ ਰਾਗ, ਤਾਲ ਬੱਧ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਗਤ ☑ ਗੀਤ ☐ ਸਥਾਈ ☐

ਪ੍ਰ.450 ਗਤ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. 3 ☐ 2 ☑ 4 ☐

ਪ੍ਰ.451 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ?
ਉ. ਮਸੀਤ ਖਾਂ ☑ ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ ☐ ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ☐

ਪ੍ਰ.452 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਪੱਛਮੀ ਬਾਜ਼ ☑ ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ਼ ☐ ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਬਾਜ਼ ☐

ਪ੍ਰ.453 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਪੱਛਮੀ ਬਾਜ਼ ☐ ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ਼ ☑ ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਬਾਜ਼ ☐

ਪ੍ਰ.454 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਸ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
ਉ. 12ਵੀਂ ☑ 14ਵੀਂ ☐ 17ਵੀਂ ☐

ਪ੍ਰ.455 ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਵਾਦਕ ਦਾ ਗੁਣ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਘਬਰਾਹਟ ਨਾਲ ਵਜਾਉਣਾ ☐ ਸਾਜ਼ ਦਾ ਬੇਸੁਰਾਪਨ ☐ ਸਾਜ਼ ਦਾ ਸੁਰੀਲਾਪਨ ☑

ਪ੍ਰ.456 ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਵਾਦਕ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਜਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
ਉ. 1. ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ☑ 2. ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦੇ ਉਲਟ ☐ ਆਪਣੇ ਮਨ ਅਨੁਸਾਰ

ਪ੍ਰ.457 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿੰਨੇ ਸੁਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. 5 ☑ 6 ☐ 7 ☐

ਪ੍ਰ.458 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿੰਨੇ ਸੁਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉ. 5 ☐ 6 ☐ 7 ☑

ਪ੍ਰ.459 – ਕਿਹੜਾ ਸਵਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
ਉ. ਸ ☑ ਮ □ ਪ □

ਪ੍ਰ.460 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
ਉ. 5 □ 6 □ 7 ☑

ਪ੍ਰ.461 ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਹਨ?
ਉ. 3 ☑ 4 □ 5 □

ਪ੍ਰ.462 ਥਾਟ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਹਨ?
ਉ. 3 □ 5 □ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ☑

ਪ੍ਰ.463 ਥਾਟ ਨੂੰ ਕਿਸਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ?
ਉ. ਰਾਗ ਦਾ ☑ ਜਾਤੀ ਦਾ □ ਸਵਰ ਦਾ □

ਪ੍ਰ.464 ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਤੂੰਬੀ ਕਿਹੜੇ ਸਾਜ਼ ਹਨ?
ਉ. ਪੱਛਮੀ ਸਾਜ਼ □ ਲੋਕ ਸਾਜ਼ ☑ ਦੱਖਣੀ ਸਾਜ਼ □

ਪ੍ਰ.465 ਢੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦੀ ਖੱਲ ਮੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
ਉ. ਬੱਕਰੇ ਦੀ ☑ ਘੋੜੇ ਦੀ □ ਊਠ ਦੀ □

ਪ੍ਰ.466 ਢੋਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਡੱਗੇ ਨਾਲ ☑ ਗਜ਼ ਨਾਲ □ ਹੱਥ ਨਾਲ □

ਪ੍ਰ.467 ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਢੱਡ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਾਜ਼ ਹਨ?
ਉ. ਤੱਤ □ ਅਵਨੱਧ ☑ ਘਨ □

ਪ੍ਰ.468 ਸਾਰੰਗੀ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉ. 4 ☑ 5 □ 6 □

ਪ੍ਰ.466 ਸਾਰੰਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਗਜ਼ ☑ ਮਿਜ਼ਰਾਬ □ ਜਵਾ □

ਪ੍ਰ.469 ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਰੰਗੀ ਵਾਦਕ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਉ. ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ □ ਪੰ. ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ☑ ਪੰ. ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ □

ਪ੍ਰ.470 ਅਲਗੋਜ਼ਾ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਹੈ?
ਉ. ਤੱਤ □ ਅਵਨੱਧ □ ਸੁਸ਼ਿਰ ☑

ਪ੍ਰ. 71 ਇਸਮਟਾ ਤੇ ਅਫ਼ਤਾਬ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
ਉ. ਤੰਤ ☐ ਘਣ ☑ ਸੁਸ਼ਿਰ ☐

ਪ੍ਰ. 72 ਸੰਖ ਸਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਛੇਕੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ?
ਉ. 8-24 ☑ 6-10 ☐ 10-12 ☐

ਪ੍ਰ. 73 ਸੰਖ ਸਾਜ਼ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉ. 28 ਸੈਂ.ਮੀ. ☑ 25 ਸੈਂ.ਮੀ. ☐ 24 ਸੈਂ.ਮੀ. ☐

ਪ੍ਰ. 74 ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਤਾਰ ਵਾਦਕ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ☐ ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ☐ ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ☑

ਪ੍ਰ. 75 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
ਉ. ਕਲਕੱਤਾ ☑ ਬੰਬਈ ☐ ਦਿੱਲੀ ☐

ਪ੍ਰ. 76 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਉ. ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ ☐ ਪੰ. ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ☐ ਉ. ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਾਂ ☐

ਪ੍ਰ. 77 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ?
ਉ- ਪਦਮ ਸ੍ਰੀ ☐ ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਣ ☐ ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਣ ☑

ਪ੍ਰ. 78 ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਭੂਪਾਲੀ ☑ ਬਿਲਾਵਲ ☐ ਖਮਾਜ ☐

ਪ੍ਰ. 79 ਭੂਪਾਲੀ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਔੜਵ-ਔੜਵ ☑ ਸ਼ਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ☐ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ☐

ਪ੍ਰ. 80 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਦੱਸੋ?
ਉ- ਗ-ਧ ☑ ਰੇ-ਪ ☐ ਮ-ਨੀ ☐

ਪ੍ਰ. 81 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ☑ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ☐ ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ☐

ਪ੍ਰ. 82 ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦੇ ਵਰਜਿਤ ਸੁਰ ਦੱਸੋ।
ਉ. ਗ ਤੇ ਨੀ ☐ ਮ, ਨੀ ☑ ਰੇ, ਪ ☐

ਪ੍ਰ. 83 ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਦਾ ਥਾਟ ਦੱਸੋ।
ਉ- 1. ਬਿਲਾਵਲ ☐ ਕਲਿਆਣ ☐ ਖਮਾਜ ☑

ਪ੍ਰ. 83. ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉ. ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ☐ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ☑ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ☐

ਪ੍ਰ.484. ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ? (8)

ਉ. ਸ਼ਾਡਵ ਸੰਪੂਰਨ ☑ ਔੜਵ ਸੰਪੂਰਨ ☐ ਸੰਪੂਰਨ - ਸੰਪੂਰਨ ☐

ਪ੍ਰ.485 ਰੇ.ਧ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲਾ ਰਾਗ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

ਉ. ਆਸਾਵਰੀ ☐ ਕਾਫੀ ☐ ਭੈਰਵ ☑

ਪ੍ਰ.486 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਸਮਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿਕ ਰਾਗ ਦੱਸੋ?

ਉ. ਭੈਰਵੀ ☐ ਰਾਮਕਲੀ ☑ ਤੋੜੀ ☐

ਪ੍ਰ.487 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ?

ਉ. ਔੜਵ- ਸ਼ਾਡਵ ☐ ਸੰਪੂਰਨ - ਸੰਪੂਰਨ ☑ ਸ਼ਾਡਵ-ਸ਼ਾਡਵ ☐

ਪ੍ਰ.488 ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉ. 10 ☐ 9 ☐ 12 ☑

ਪ੍ਰ.489 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉ. 4 ☐ 5 ☐ 6 ☑

ਪ੍ਰ.490 ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉ. 4 ☑ 5 ☐ 6 ☐

ਪ੍ਰ.491 ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉ. 3,7 ☑ 2,5 ☐ 4,6 ☐

ਪ੍ਰ.492 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉ. ਧਿੰ ☐ ਕੱ ☑ ਧਾਗੇ ☐

ਪ੍ਰ.493 ਸੱਤ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਤਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

ਉ. ਝੱਪ ਤਾਲ ☐ ਰੂਪਕ ਤਾਲ ☑ ਇੱਕ ਤਾਲ ☐

ਪ੍ਰ.494 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉ. 3-2-2 ☑ 2-3-2 ☐ 2-2-3 ☐

ਪ੍ਰ.495 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉ. ਧਿੰ ☑ ਨਾ ☐ ਤਿੰ ☐

ਪ੍ਰ.496 ਏਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਾਲੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉ. 1, 2, 5, 8 ☐ 1, 5, 9, 11 ☑ 3, 4, 5, 9 ☐

ਪ੍ਰ.497 ਏਕਤਾਲ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉ. 2 ☑ 3 ☐ 4 ☐

ਪ੍ਰ.498 ਏਕਤਾਲ ਦੀ ਪੰਜਵੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉ. ਤਿਟ ☐ ਕਿਟ ☑ ਧਿੰ ☐

ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ:-

(499) (ੳ)

ੳ. ਸਪਤਕ	22	3
ਅ. ਅਚਲ ਸੁਰ	7 ਸੁਰ	1
ੲ. ਸ਼ਰੁਤੀ	ਧੁਨਾਧੁਨ ਦੀ ਲੜੀ	5
ਸ. ਤਾਰ ਸਪਤਕ	ਸ ਅਤੇ ਪ	2
ਹ. ਠਾਟ	ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ	4

ਉੱਤਰ - 1-2, 2-4, 3-1, 4-5, 5-3 (ੳ-ਅ, ਅ-ਸ, ੲ-ੳ, ਸ-ਹ, ਹ-ੲ)

(500) (ਅ)

ੳ. ਦੁਗਣ	ਗੀਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ	3
ਅ. ਵਕ੍ਰ ਸੁਰ	ਗਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਭਾਗ	5
ੲ. ਅਸਥਾਈ	ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬੋਲ	1
ਸ. ਝਾਲਾ	ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਟੇਢਾ ਪ੍ਰਯੋਗ	2
ਹ. ਅੰਤਰਾ	ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਤੇ ਚਲਤ ਵਾਦਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	4

ਉੱਤਰ ੳ-ੲ, ਅ-ਸ, ੲ-ੳ, ਸ-ਹ, ਹ-ਅ

501 (ੲ)

ੳ. ਥਾਟ ਖਮਾਜ	ਰੇ,ਧ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ	2
ਅ. ਥਾਟ ਭੈਰਵ	ਰੇ, ਮ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ	3
ੲ. ਮਾਰਵਾ ਥਾਟ	ਨੀ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ	1
ਸ. ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ	ਗ,ਧ,ਨੀ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ	5
ਹ. ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ	ਮੰ ਤੀਵਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ	4

ੳ-ੲ, ਅ-ੳ, ੲ-ਅ, ਸ-ਹ, ਹ-ਸ

502 (ਸ)

ੳ. ਤੂੰਬਾ, ਡਾਂਡ, ਕਿੱਲੇ	ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤਾਰ	2
ਅ. ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ	ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਭਾਗ	1
ੲ. ਚਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਾਰ	ਮੰਦਰ 'ਸ' ਤੇ	4
ਸ. ਜੋੜੀ ਦੇ ਤਾਰ	6 ਵਾਂ ਤੇ 7 ਵਾਂ ਤਾਰ	3
ਹ. ਪਰਦੇ	ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਟੁਕੜੇ	5

ੳ-ਅ, ਅ-ੳ, ੲ-ਸ, ਸ-ੲ, ਹ-ਹ

ਪੰਨੇ Image 2.bmp

(2)

7 (30)

(5) 1 ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ — ਸੁਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿੰਦੀ 2

5.3 2 ਮੱਧ ਸਪਤਕ — ਉਲਟਾ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰ 3

3 ਮੀਂਡ — ਸੁਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲੇਟਵੀਂ ਰੇਖਾ 1

4 ਆਕੀ — ✓ 5

5 ਸੁਰਆਲ — 0 4

ਉੱਤਰ - ੳ-ਦ, ਅ-ਸ, ੲ-ਅ, ਸ-ਹ, ਹ-ਗ

504 (ੲ) ੳ ਸਮੀਆਨੀ ਗਤ — ਵਰੋਤ ਕੌਮ ਦੀ ਗਤ 2

ਅ ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ — ਮਸੀਤ ਖ਼ਾਂ 1

ੲ ਸੀਤ, ਵਣ, ਕ੍ਰਿਤਨ — ਆਧਾਰ ਸੁਰ 5

ਸ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ — ਵਾਦਨ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ 3

ਹ ਸ ਸੁਰ — ਔੜਵ, ਖਾੜਵ, ਸੰਪੂਰਨ 4

ਉੱਤਰ - ੳ-ਅ, ਅ-ੳ, ੲ-ਸ, ਸ-ਹ, ਹ-ੲ

505 (ਖ) ੳ ਥਾਟ ਤੇ ਰਾਗ — ਠੇਕਾ 3

ਅ ਥਾਟ ਦੀ ਸੰਖਿਆ — ਜਨਕ ਤੇ ਜਨਯ 1

ੲ ਤੀਨਤਾਲ ਵਿਚ — 10 2

ਸ ਤੈਕਰੀ — ਢੋਲ ਤੇ ਸਾਰੰਗੀ 5

ਹ ਵਾਰ ਗਾਇਨ — ਲੋਕ ਗੀਤ 4

ਉੱਤਰ - ੳ-ਅ, ਅ-ੲ, ੲ-ੳ, ਸ-ਹ, ਹ-ਸ

506 (ਗ) 1. ਤੈਥੀ — ਇੱਕ ਤਾਰ ਵਾਲਾ ਸਾਜ਼ 1

2. ਰਿਸ਼ਭ/ਧੈਵਤ — ਕੀਰਤਨ 3

3. ਖੜਤਾਲ — 4 ਟੁੱਟ 2

4. ਗਿੱਧਾ ਕਿਸ਼ੋਰਨੀ — ਗਜ਼ 5

5. ਸਾਰੰਗੀ — ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਵਾਦਕ 4

ਉੱਤਰ - ੳ-ੳ, ਅ-ੲ, ੲ-ਅ, ਸ-ਹ, ਹ-ਸ

507 (ਘ) ੳ ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਥਾਟ — ਔੜਵ ਸੰਪੂਰਨ 2

ਅ ਰਾਗ ਯਮਾਨ — ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ 1

ੲ ਭੁਪਾਲੀ ਦੀ ਜਾਤੀ — ਗ - ਨੀ 4

ਸ ਯਮਨ ਰਾਗ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ — ਔੜਵ-ਔੜਵ 3

508 ਹ ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਸਮਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿਕ ਰਾਗ — ਰਾਮਕਲੀ 5

ਉੱਤਰ - ੳ-ਅ, ਅ-ੳ, ੲ-ਸ, ਸ-ੲ, ਹ-ਹ

(31)

509. ਛੋਟੇ ਘੁਮਣ (~~[illegible]~~) (ਚਿੜੀ ਦੇ ਰੰਗ, ਪੰਜ ਤੇ ਅੱਠ ਰੰਗ ਦੇ)
ਅਪਣੇ ਚਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਕਰੋ?

510 ਅੰਕ ਮਹਲ ਚਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਕਰੋ।

511 ਰੰਗ ਮਹਲ ਚਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਕਰੋ

512 ਅੰਗੂਰਾਂ ਚਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਕਰੋ।

513. ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੇ ਵੇਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਿਖੋ

514. ਮਨੂੰਖੀ ਦੀ ਹੈ।

515 ਕਾਰ ਦੇ ਅਕਾਰੀ ਕੀ ਹੈ।

516. ਦਰਖਤ ਕੇ ਅਕਾਰੀ ਕੀ ਹੈ।

517. ਦਰਵ ਮਹਲ ਪਾਠ ਲਿਖੋ।

518 ਘੋੜਾ ਚਿੜੀ ਘੁਮਣ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ,
ਲਿਖੋ ਘੋੜੇ ਪਾਠ ਲਿਖੋ।

519 ਮਕਾਨ ਚਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਕਰੋ

520 ਮੀਨਾਰ ਚਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਕਰੋ

521. ਘਾਟ ਤੇ ਦੀ ਗਤੀ ਹੈ।

522 ਘਾਟ ਘਾਟਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

523 ਘਾਟ ਦੇ ਵੇਲੀ ਕਾਲ ਨਿਯਮ ਲਿਖੋ

524 ਪਹਾੜ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪਾਠ ਲਿਖੋ

525 ਦਰਖਤ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪਾਠ ਲਿਖੋ

526 ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਮੀਨਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਰੰਗ ਦੇ
ਕਾਲ ਮੀਨਾਰ ਪਾਠ ਮੇਲਾ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੋ

527 ਗਊ ਚਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਕਰੋ?

528 ਅਨੋਖੀ ਘਾਟੀ ਗਊ ਪਾਠ ਲਿਖੋ

(32)

529. ਰਜਾਈਆਂ ਭਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

530. ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਤਾਲ ਲਿਪੀ ਤੇ ਭਿੰਨ ਕਰੋ:

1. ਕੋਮਲ ਸਵਰ —
2. ਤੀਵਰ ਸਵਰ —
3. ਸਵਰ ਮਾਲਾ —
4. ਸਮ —

531. ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੈਂਗਾਮਾਟੀਆਂ ਲਿਖੋ।

532. ਤਾਲ ਦੇ ਦਸ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

533. ਤਿਲਵਾੜਾ ਤਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

534. ਅੱਧਾ ਤਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

535. ਸ਼ੂਲ ਤਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

536. ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

537. ਭਾਰਤੀ ਤਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

538. ਦੀਪਚੰਦੀ ਤਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

539. ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

540. ਤੀਵਰਾ ਤਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

541. ਲਿਖਤ ਚੌਕਸੀ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।

542. ਰਾਗ ਰੂਪਾਂਤਰਾਂ ਦੀ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ, ਪਕੜ ਲਿਖੋ।

543. ਰਾਗ ਰੂਪਾਂਤਰਾਂ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

544. ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

545. ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ, ਪਕੜ ਲਿਖੋ।

546. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ, ਪਕੜ ਲਿਖੋ।

547 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

548 ਤਿਵਰ ਤਾਲ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਲਿਖੋ।

549 ਤਿਵਰ ਤਾਲ ਦੀ ਦਿਵਗੁਣ ਲਿਖੋ।

550 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਦਿਵਗੁਣ ਚੌਮਰਾਲੀ ਲਿਖੋ

551 ਚੌਤਾਲ ਦੀ ਦਿਵਗੁਣ ਚੌਮਰਾਲੀ ਲਿਖੋ

552 ਚੌਤਾਲ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

553 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

554 ਰਾਗਣੀ ਗਾਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਿਖੋ

555. ਰਾਗ ਤੇ ਗਾਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਿਖੋ